

лингурари, Варненско). „Ами тогаз с катуни ходихме. Тя, баща й ходеше с катун, после се запознахме ние младите. И то дъртите отиват да я искат. Баща ми, майка ми не ме питат, кого искам както сега. Той когото обича – баща ми, майка ми, него отиват да искат да земат.... Не може то по любов. Бащата и майката като кажат: „Тоз ще се ожени за тоз, ще заплати толкоз пари” (м., 75 г., бургуджия, Ловешко) (цит. по Конович, Ненов 2009: 98).

Кардарашите, след като харесат девойка за снаха, разпитват за родителите и тяхното материално състояние, разучават всичките роднини, осведомяват се какво е и самото момиче. „По принцип мъжа взема решение и казва: „Жена, тъй шъ напраими, онъз снаха ми харесва, шъ отидим, шъ питаме от кой джинс са” (м., 61 г., кардараши, с. Александрово, Ямболско) (цит. по Конович, Ненов 2009: 46). Чак след това казват на сина си и го питат дали иска точно нея за жена. Ако той не се съгласи – не го насилват.

И при бургуджиите бащата на момчето разпитва за момините родители и най-вече за майката: „...майката какъв занаят имаше, сестра й какъв занаят имаше. Тогава диреха туй нещо – ами тънкият занаят. Кат фащат майка й, нали знаиш, майка й ходила ли със друг, кръстушувала с друг по улиците насам-нататък. Майка й излиза ли курва, сестрата, дъщерята трудно върви” (м., 75 г., бургуджия, Ловешко) (цит. по Конович, Ненов 2009: 99).

Сгледата при демирджиите се извършва в присъствието на младите – много често те се срещат там за първи път. При хорохоя “младите дори да не се искат, възрастните им налагат да се съберат”. Те не могат да се противопоставят на родителите си “нали те са ме хранили и гледали” (ж., 74 г., Стара Загора).

В групата на тракийските калайджии през последните 30-40 години се наблюдава известна промяна относно зачитане личното мнение на младите. Ергените и момите имат възможност взаимно да се огледат, да се харесат по време на традиционните годишни срещи на групата. Майките на момичетата ги приготвят грижливо. Лицата им задължително се белосват¹¹: “... момичето се белосва, традицията ни е такава”, а гримът – червило, руж, очна линия са с ярки цветове. Самите свекърви са категорични, че: “жената трябва да е гримирана. Не е хубава, ако не е гримирана. Със синьо на очите, с помада, с червило по бузките”. Задължително за момите е бялата китката „перце” – платнено цвете, което е знак, че девойката е дошла на сгледа и се предлага за булка.

Ако младите се искат, още тук си дават нишани – кърпа, пръстенче или друг дребен личен предмет. Споделят своето желание с родителите си и сватове се договарят.

¹¹ Сред тракийските калайджии и хорохане рома е популярен т.нар. сълюмен – вещество, което се слага в помадата за избелване, носеща същото име.